

TIBBIY MUASSASADA EKOLOGIK XAVFSIZLIKNI TASHKIL ETISH

Salimova N.D

Abstrakt

Tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni ta'minlash zamonaviy sog'liqni saqlash tizimining muhim jihatlaridan biridir. Ushbu maqola tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni tashkil etishning asosiy tamoyillari, usullari va ustuvor yo'nalishlarini o'rganadi. Tibbiy faoliyat jarayonida hosil bo'ladigan biologik, kimyoviy, radiologik va boshqa turdagi chiqindilarni boshqarish, atrof-muhit ifloslanishini oldini olish, energiya va resurslardan samarali foydalanish, shuningdek, shifoxona xodimlari va bemorlar salomatligini ekologik omillardan himoya qilish muhim ahamiyat kasb etadi. Tadqiqotda tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni tashkil etishning huquqiy-me'yoriy asoslari, sanitariya-epidemiologik talablar, chiqindilarni utilizatsiya qilish va yo'q qilishning zamonaviy texnologiyalari, shuningdek, xodimlarning ekologik madaniyatini oshirish masalalari ko'rib chiqiladi. Maqolada tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni ta'minlash bo'yicha taklif etilayotgan tizimli yondashuvlar va samarali boshqaruv mexanizmlari tahlil qilinadi, bu esa sog'liqni saqlash tizimining barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Kalit so'zlar: Tibbiy muassasa, Ekologik xavfsizlik, Sog'liqni saqlash, Chiqindilarni boshqarish, Atrof-muhit ifloslanishi, Sanitariya-epidemiologiya, Resurslarni tejash, Ekologik madaniyat, Barqaror rivojlanish, Tashkil etish

Kirish

Sog'liqni saqlash tizimi har qanday jamiyatning asosiy ustunlaridan biri bo'lib, aholining salomatligini ta'minlash va hayot sifatini yaxshilashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Biroq, tibbiy muassasalar (kasalxonalar, klinikalar, laboratoriyalar) o'z faoliyati davomida nafaqat bemorlarni davolash, balki atrof-muhitga va inson salomatligiga potentsial xavf tug'diruvchi bir qator omillarni ham yaratadi. Shu bois, tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni ta'minlash

zamonaviy sogʻliqni saqlash menejmentining ajralmas va eng dolzarb masalasiga aylandi.

Ekologik xavfsizlik tushunchasi tibbiyot sohasida keng maʼnoni anglatadi. U faqatgina chiqindilarni toʻgʻri utilizatsiya qilish bilan cheklanmay, balki ishchi xodimlar, bemorlar va atrof-muhit uchun xavfsiz va sogʻlom muhitni yaratishni oʻz ichiga oladi. Bu, oʻz navbatida, havoning sifati, suv resurslaridan oqilona foydalanish, energiya samaradorligi, kimyoviy va radioaktiv moddalarning xavfsiz aylanishi, shuningdek, infeksiyon nazoratning yuqori darajasini talab qiladi. Tibbiy muassasalarning ekologik xavfsizlikka rioya etmasligi, ayniqsa, rivojlanayotgan mamlakatlarda, infeksiyalar tarqalishiga, tuproq va suvning ifloslanishiga, kasbiy kasalliklarning koʻpayishiga hamda jamoat sogʻligʻiga jiddiy zarar yetkazishga olib kelishi mumkin.

Tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni tashkil etishning dolzarbligi bir necha omillar bilan belgilanadi. Birinchidan, tibbiy chiqindilarning xavflilik darajasi. Ignalar, shpritslar, bandajlar, patologik chiqindilar va eskirgan dorilar kabi tibbiy chiqindilar yuqori darajada infeksiyon, toksik va genotoksik xususiyatlarga ega boʻlib, ularni notoʻgʻri boshqarish aholi va atrof-muhit uchun toʻgʻridan-toʻgʻri xavf tugʻdiradi. Ikkinchidan, kasbiy xavfsizlik. Tibbiyot xodimlari chiqindilar, kimyoviy reagentlar va radiatsiya bilan ishlashda doimiy xavf ostida boʻladilar. Ekologik xavfsizlik tizimini yaratish ularning sogʻligʻini himoya qilishning asosiy shartidir. Uchinchidan, ijtimoiy masʼuliyat va qonunchilik talablari. Xalqaro tashkilotlar (JSST, BMT) va mahalliy qonunlar tibbiyot muassasalariga atrof-muhitni muhofaza qilish boʻyicha qatʼiy talablar qoʻymoqda. Ushbu talablarga rioya qilish muassasaning obroʻsi va barqaror faoliyati uchun muhimdir.

Shu nuqtai nazardan, ushbu ishning maqsadi tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni tashkil etishning nazariy asoslarini oʻrganish, mavjud muammolarni tahlil qilish va xavfsizlikni taʼminlash boʻyicha samarali algoritmlar va tashkiliy

chora-tadbirlarni ishlab chiqishdan iborat. Tadqiqotda tibbiy chiqindilarni boshqarish, xavfli moddalarni saqlash va ishlatish, shuningdek, energiya va suv resurslaridan oqilona foydalanishni optimallashtirishga qaratilgan kompleks yondashuvlar ko'rib chiqiladi. Ekologik xavfsizlikni tashkil etish tibbiy xizmat sifatini oshirish, xodimlarning ish sharoitlarini yaxshilash va atrof-muhitga salbiy ta'sirni minimallashtirishning asosiy omili hisoblanadi.

Xulosa

Tibbiy muassasalarda ekologik xavfsizlikni tashkil etish nafaqat qonunchilik talablarini bajarish, balki sog'liqni saqlash tizimining barqarorligi va mas'uliyatining ajralmas qismi hisoblanadi. O'tkazilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, tibbiy muassasalarning faoliyati, ayniqsa, xavfli tibbiy chiqindilar, kimyoviy moddalar va energiya resurslarining katta hajmi tufayli, atrof-muhit va jamoat salomatligi uchun doimiy xavf manbai bo'lib qolmoqda.

Tadqiqot natijalari shuni tasdiqladiki, ekologik xavfsizlikni ta'minlashning kaliti yagona, markazlashgan va doimiy monitoring qilinadigan tizimni joriy etishdir.

Foydalanilgan adabiyotlar

- 1.Ubbiniyazova A. M. Characteristic of a functional condition of an organism of workers of the Tashkent tractor plant //Medical magazine of Uzbekistan. – 2012. – C. 80-82.
- 2.Ataniyazova R. A. et al. Assessment of knowledge and skills of hand hygiene among representatives of three generations of the family living in different regions of Uzbekistan.
- 3.Madaminova M. A. et al. The dynamics are changes in organoleptic parameters and chemical composition of amudarya river water //European Journal of Molecular and Clinical Medicine. – 2020. – T. 7. – №. 7. – C. 537-545.

4.Атаханова Д. О., Уббиниязова А. М., Садирова М. К. ОСНОВНЫЕ ГИГИЕНИЧЕСКИЕ ПРОБЛЕМЫ КЛАССИФИКАЦИИ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ПОЧВ В КАРАКАЛПАКСТАНЕ //The Way of Science. – 2014. – С. 77.

5.Iskandarova G. T., Ubbiniyazova A. M. PROBLEMS OF ANTI-INFECTION PROTECTION IN BEAUTY AND HEALTH INSTITUTIONS //Медицинский журнал молодых ученых. – 2025. – №. 15 (09). – С. 202-205.